

πιον, ταχέως ἀνέβαινε τὰ ἔξαρτια μὲν τὸν ἄλλον, διόλου ἀπαρεμπόδιστος ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ φορτίου. "Ἐν βλέμμα μὴ κρεσε διὰ τὴν πεφοβισμένην μητέρα· τὸ βλέμμα δ' αὐτὸ δόλιγον ἔλειψε νὰ σταθῇ τὸ τελευταῖον· καὶ ἀν δὲν ἐβοήθουν αὐτὴν οἱ πειρεστῶτες, ἡθελε πέσειν προνῆς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ὅπου μετ' οὐ πολὺ ἔξηπλώθη νεκρὰ τὸ φαινόμενον.

Οἱ νῦνται ἡδύναντο μὲν νὰ ἀναβαίνωσιν, ὡς καὶ ὁ πίθης· ἀλλ' οἵτε προσεκτικῶς παρετήρει τὰς κινήσεις τῶν ἐπειδὴ δὲ καθ' ἣν στιγμὴν ἔβαλλον αὐτοὶ τὸν πόδα εἰς τὰ ἔξαρτια, ἀνέβαινεν ἐκεῖνος ὑψηλότερα, ἐφοβεῖτο ὁ πλοίαρχος μὴν ἡθελε ρίψειν τὸ παιδίον, καὶ ζητήσειν νὰ διασωθῇ πηδῶν ἔξι ἐνὸς εἰς ἄλλο κατάρτιον.

'Ἐν τῷ μεταξὺ, τὸ μικρὸν ἀθῶν ἥρχισε νὰ κλαίῃ· μολονότι δὲ πολλοὶ ἐστοχάσθησαν διὰ τὰ κλαύματα προήρχοντο ἐκ πόνου, ταχέως διεσκεδάσθησαν οἱ περὶ τούτου φόβοι τῶν, διότι παρετήρησαν τὸν πίθηκον μεταχειρίζομενον ἀκριβῶς τὰ τῆς παραμάννας κινήματα, ἐλαφρῶς σαλευοντα καὶ χαϊδεύοντα τὸ βρέφος, μάλιστα δὲ καὶ προσπαθοῦντα ν' ἀποκοιμίσῃ αὐτό. 'Ἐκ τοῦ καταστρώματος μεταφερθεῖσα εἰς τὸν κοιτῶνα ἡ γυνὴ, συνῆλθε βαθμηδὸν εἰς τὰς φρένας της. 'Ἐν τῷ μεταξὺ, διέταξεν ὁ πλοίαρχος νὰ κρυψθῶσιν ἀπαντες ὑπὸ τὸ κατάστρωμα, ἐστάθη δὲ μόνος αὐτὸς ἐπὶ τῆς κλίμακος τοῦ κοιτῶνος, ὅπου ἡδύνατο τὰ πάντα νὰ βλέπῃ ἀόρατος. Τὸ σχέδιον τοῦτο ἐπίτυχε κατ' εὐτυχίαν· ἴδων ὁ πίθηκος διὰ τὰς κάνεις δὲν ἦτον εἰς τὸ μέσον, κατέβη μετὰ προσοχῆς ἀπὸ τὸ ὑψηλόν του κάθισμα, καὶ πάλιν ἔθηκε τὸ νήπιον ἐπὶ τοῦ σοφᾶ, ψυχρὸν μὲν, δυσηρεστημένον, καὶ ἵσως πεφοβισμένον, ἀλλὰ καθ' ὅλα τὰ λοιπά τόσον ἀβλαβές, ὅσον ὅτε ἀνελήφθη. 'Ο εὐαίσθητος θαλασσινὸς εἶχε τώρα ἡδονικῶτατον χρέος νὰ ἐκπληρώσῃ· ἐπανέστρεψε τὸ νήπιον εἰς τὰς μητρικὰς ἀγκάλας, ἀναμέσον δακρύων, καὶ εὐχαριστιῶν, καὶ εὐλογιῶν.

ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ.

'Ἀριθ. 8.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ.

ἘΚ τῶν 'Αποδείξεων τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐλάχιστον μέρος ἐθέσαμεν ὑπ' ὅψιν τοῦ ἀναγνώστου· ἵκανὸν, μ' ὅλα ταῦτα, νὰ ἐνισχύσῃ αὐτὸν, ὥστε, κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ Ἀποστόλου, 'ἔτοιμον εἶναι ἀεὶ πρὸς ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἴτοιντι λόγον περὶ τῆς ἐν αὐτῷ ἐλπίδος.' 'Ἴδου δὲ πρὸς περισσοτέρουν εὔκολιαν καταχωροῦμεν καὶ ἀνακεφαλαίωσιν ἐνταῦθα.

'Ο Χριστιανισμὸς ὑπάρχει, καὶ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν γνωρίζουσιν ὡς Κύριον καὶ Δεσπότην (ἐν λόγῳ, ἀν ὅχε ἐν ἔργῳ) ὅλα τὰ πλέον πεποιητισμένα τοῦ κόσμου ἔθνη. Βέβαιον δὲ εἶναι ὅτι τὸ πρᾶγμα πάντας δὲν εἶχεν οὕτως ἀλλ' ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς πρέπει κανένα καιρὸν διὰ τινος μέσου νὰ εἰσῆχθη μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων καὶ Ἐθνικῶν, οἵτινες ἀνευ ἰσχυροτάτων λόγων οὐδέποτε

ἡθελον παρακινηθῆν ν' ἀλλάξωσι τὰς θρησκείας, εἰς τὰς ὁποίας ἀνετράφησαν.

Γνωρίζεις δὲ καὶ ὅτι τὴν μεγάλην ταύτην μεταβολὴν εἰς τὴν θρησκείαν τοῦ κόσμου ἥρχισεν ἀνθρώπος ἐκ ταπεινού γένους, εἰς ἐν ἀπὸ τὰ ὀλιγώτερον δυνατὰ καὶ ὀλιγώτερον εὐπόληπτα ἔθνη τῆς ἀρχαιότητος. Τὴν θαυμάσιον ταύτην μεταβολὴν δὲν κατώρθωσε δυνατὸς πολεμιστής, πλούσιος καὶ κρατικὸς μονάρχης, ἢ πολυμαθὴς φιλόσοφος, ἀλλὰ χωρικὸς τῆς Ἰουδαίας. 'Επομένως δὲν ἐμπορεῖ κάνεις, εἴτε φίλος εἴτε ἔχθρος, μετὰ λόγου ν' ἀμφιβάλλῃ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ παραδοξότατος καὶ ὁ σημαντικώτατος τῶν ὅσοι ἐφάνησαν ἐπὶ τῆς γῆς.

Περιπλέον, ἵκανον λόγους ἔδεις πρὸς βεβαίωσιν τοῦ ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ οἱ Ἀπόστολοι διέδωκαν τὴν θρησκείαν των, θαύματα ἐπικαλούμενοι τουτέστιν, ἐπαγγελλόμενοι ὅτι ἔξετέλουν ἔργα ὑπερανθρώπινα, ὡς σημεῖον διὰ τὸ ἐκ Θεοῦ ἡσαν ἀπεσταλμένοι. Οὐδεὶς δὲ δημόρορεσ ποτὲ νὰ δείξῃ ἄλλον τινὰ τρόπον, καθ' ὃν εἰσήγαγον, ἢ ἡδύναντο νὰ εἰσάξωσι τὴν θρησκείαν. Οὐδ' ἐμποροῦμεν νὰ ἐννοήσωμεν πῶς δλίγοι Ἰουδαῖοι χωρικοί, ἀνευ δυνάμεως, ἢ πλούτου, ἢ μαθήσεως, ἢ δημοτικῆς προλήψεως ἐκ μέρους των, ἡμπόρουν κατὰ πρῶτον ἡ νὰ πιστευῶσιν ἢ νὰ λάβωσιν ἀκρόστιν, ἀν δὲν ἥρχισον ἐπικαλούμενοι τὴν μαρτυρίαν ὑπερφυσικῶν σημείων. Πλὴν τοῦτο, ἀντὶ νὰ βοηθήσῃ, ἡθελεν ἐμπορίσειν τὸ κήρυγμά των, ἐὰν τωόντι δὲν εἰχον τὸ χάρισμα τοῦ θαυματουργεῖν· ἐπειδὴ, περικυλωμένοι ὄντες ὑπὸ ἔχθρῶν καὶ ἀνθρώπων προκατειλημένων ἐναντίον των, ἡθελον ἀμέσως φωραθῆν, ἀν ἐπεχείρουν πλάνην, καὶ ἡθελον ἔκτεθῆν εἰς γενικὴν περιφρόνησιν. 'Οτεν καὶ δὲν φαίνεται διὰ τὰ κάμηλα τῶν Ἐθνικῶν θρησκειῶν —εἰς βραχυλογίαν, οὐδεμία θρησκεία πλὴν τῆς ἡμετέρας—εἰσῆχθη κατὰ πρῶτον καὶ κατεστήθη μεταξὺ ἔχθρων, τὴν ἀπόδειξιν θαυμάτων ἐπικαλουμένη.

Βασίμως λοιπὸν ἐμποροῦμεν νὰ πιστεύωμεν, διὰ τὸ ἀνθρώποι τοῦ καιροῦ ἐκείνου, ἀκόμη καὶ οἱ ἔχθροι τοῦ Χριστιανισμοῦ, μὴ δυνάμενοι ν' ἀρνηθῶσιν διὰ τὰ θαύματα ἔγιναν, (ἰδὲ Πράξ. δ'. 16.) ἐξήτουν νὰ ἐξηγήσωσιν αὐτὰ ὡς πονηρῶν πνευμάτων ἐνεργήματα. Τοῦτο δ' ἴστορεῖται οὐχὶ μόνον εἰς τὰ συγγράμματα τῶν Χριστιανῶν συγγραφέων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ τῶν Ἰουδαίων καὶ Ἐθνικῶν ὑπεναντίων.

'Αναφέρονται προσέτι εἰς τὰ συγγράμματα τῶν ἔξωτερικῶν συγγραφέων, ὡς καὶ εἰς τὴν Νέαν Διαθήκην, οἱ αὐτοτροποὶ καταδιωγμοὶ, τοὺς δόποίους πάμπολλοι ἐκ τῶν ἀρχαίων Χριστιανῶν εἰχον νὰ ὑποφέρωστε. Τοῦτο δὲ παρέχει δεῖγμα τοῦ διὰ τὸ εἰλικρινῶς ἐπίστευον ὅχε μόνον τὴν ἀλήθειαν τῆς θρησκείας των, ἀλλὰ καὶ τὰ θαύματα ὅσα πολλοὶ αὐτῶν ἐπηγγέλλοντε διὰ εἰχον ἴδειν, καὶ ὡς πρὸς τὰ δόπια ἦτον ἀδύνατον νὰ εὑρίσκωνται ἡπατημένοι. Διότι, ἀν ἡσαν πλάναις τὰ θαύματα ταῦτα, πῶς νὰ πιστεύωμεν διὰ τοσούτοις ἀνθρώποις ἡθελον ἔκτεθῆν εἰς κινδύνους καὶ πάθη πρὸς μα-

τύριον τῆς ἀληθείας αὐτῶν, χωρὶς νὰ παρακινήσῃ τινὰ ἡ κακοπάθεια (καὶ μάλιστα, ἐνῷ τινὰς ἡνάγκασε ν' ἀπαρηθῆσαι τὸν Χριστιανισμὸν) εἰς τὸ νὰ προδώσῃ τὴν πλάνην;

Εἰς τὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὰ ὅποια μετὰ πλείστης ἐπιμελείας καὶ σεβασμοῦ διεφύλαξαν οἱ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀποβάλλοντες Ἰουδαῖοι, ἵδες ὅτι εὑρίσκονται προφητεῖαι, πολλὰ μέρη τῶν ὁποίων βλέπομεν ἥδη πεπληρωμένα· ὡς ὅτι Ἡροσκεία ἔμελλε νὰ ἀναφανῇ μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων, ητις ἥθελε τὰ μέγιστα ἔξαπλωθῆν μεταξὺ τῶν Ἐθνῶν, ἀλλὰ, μ' ὅλον τοῦτο, ὅτι ἥθελεν εἰσθαι νέα Ἡροσκεία, ὅχι ἡ αὐτὴ ὡς ἡ διδαχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως· καὶ ὅτι ἡ Ἡροσκεία αὕτη ἥθελεν ἀναβλαστήσειν, ὅχι ἀφ' ὅλου τὸ ἔθνος, ἀλλ' ἀπὸ ἐν ἄτομον τοῦ ἔθνους αὐτοῦ, καὶ αὐτὸ μάλιστα περιφρονημένον, ἀποβεβλημένον, καὶ καταδεδιωγμένον μέχρι θανάτου, ὑπὸ τοῦ ἴδιου ἔθνους του.

Ταῦτα δὲ πάντα, τὰ τόσον ἀνόμοια μὲ δ, τι ὁποιοσδήποτε ἥθελε προείπειν ἔξ απλῆς εἰκασίας, τὰ καὶ πραγματικῆς ἥδη τετελεσμένα ἐνώπιον μας, προφητεύονται εἰς βιβλία, τὰ ὅποια ἔχθροι τοῦ Χριστιανισμοῦ (οἱ σημερινοὶ ἀπιστοῦντες Ἰουδαῖοι) σεβάζονται ὡς θεόπνευστα.

Ἐὰν τώρα μετὰ προσοχῆς σκεψθῆς περὶ τούτων ὅλων τῶν ἀποδείξεων, θέλεις ἐνοικεῖν ὅτι καὶ μικρὸν μέρος αὐτῶν ἡμπόρει δικαίως νὰ θεωρηθῇ ὡς ἰκανὸς λόγος τῆς ἐν σοὶ ἔλπιδος· ἀλλ' ὅτι σύ μ π ασαι ἀρκοῦν νὰ πληροφορήσωσιν οἰονδήποτε λογικὸν νοῦν· καθότι, νὰ πιστεύῃ τις ὅτι τόσα σημεῖα τῆς ἀληθείας ἡμέρουν ἐκ τύχης, ἢ διὰ τῆς ἐπινοίας τοῦ ἀνθρώπου, νὰ συνδράμωσιν εἰς ὑποστήριξιν τοῦ φεύδους.—τοῦτο, λέγω, νὰ πιστεύῃ τις ἥθελεν εἰσθαι πολὺ μεγαλητέρα εὐκολοπιστία παρὰ νὰ πιστεύῃ ὅτι τὸ Εἴαγγέλιον ἀληθῶς πρῆλθεν ἐκ Θεοῦ.

Ταῦτα ὅμως τὰ ἐπιχειρήματα ἔξετάσθαν συντομώτατα· ἔὰν δὲ ἐπιμελέστερον ἔξετάσης καὶ πληρέστερον ἀναλύσης αὐτὰ κατὰ μόνας ἡ καὶ μετ' ἄλλων συνδιαλεγόμενος, θέλεις ἴδειν ἐπιπλέον τὴν μεγάλην αὐτῶν δύναμιν.

ΑΙ ΧΕΛΩΝΑΙ, Η ΧΟΙΡΑΔΕΣ.

Αἱ Χελῶναι, ἄλλως Χελώνια, Ἑλληνιστὶ δὲ Χοιράδες καὶ Βρογχοκήλη, εἶναι πάθος κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον πανταχοῦ ἐγνωσμένον· ἀγνωστον ὅμως εἰς τοὺς Τούρκους, κατὰ τὸν Βελώνιον, δοτις ἀπόδει τὴν ἔξαίρεσιν ταῦτην εἰς τὰ σκόρδα καὶ κρομμύδια, τὰ ὅποια συχνὰ καὶ κατακόρως τρώγουν ὡμά οἱ Τούρκοι. Ἐπιχωριάζει μάλιστα ἐνδημικῶς τὸ νόσημα εἰς τὰ βαθέα καὶ καταχνιασμένα λαγκάδια τῶν Ἀλπεων, τῶν Πυρηναίων, εἰς τὴν Σαρδαΐαν, καὶ ἄλλας τοιαύτας τοποθεσίας. Ο δῆκος τῆς χοιράδος ἔκτείνεται πολλάκις καὶ καταβαίνει καὶ ἔως τὸ στήθος, καὶ τὰ λοιπὰ συμπτώματα τοῦ πάθους καταστένουν τοὺς θυστυχεῖς ἀρρώστους ἥλιθίους, καὶ δυντως χοίρους, γνω-

ριζομένους μὲ ἴδιον ὄνομα Cretins. Ἡ διαγωγὴ τῶν περιορίζεται εἰς Βρεστιν καὶ πόσιν, ῥοπὴν ἀκάθεκτον εἰς τὰ ἀφροδίσια, καὶ παντελὴ ἀναισθησίαν τῶν καθηκόντων τοῦ κοινωνικοῦ βίου. Εἰς τοιαύτην ἐλεινὴν κατάστασιν ὄντας, πολλοὶ ὅχι μόνον τοὺς οἰκτείρουν ὡς ἄξιους οἰκτιρμῶν, ἀλλὰ καὶ τοὺς σέβονται δεισιδαιμόνως ὡς ἐκλεκτοὺς Θεοῦ, ὡς ἀγίους, γίνονται μωρότεροι παρ' ἔκεινους. Τοῦτο δὲν εἶναι παράξενον· αἱ μωρίαι τῶν ἀνθρώπων εἰσι πολύμορφοι καὶ πολύσηχοι.

Ἄπο τὰ διάφορα ταῦτα σχήματα ἥτο καὶ ἡ κατέχουσα ἔως περὶ τὰ μέσα τῆς περασμένης ἐκατονταετηρίδος τὴν Εύρωπην μωρὰ καὶ ὄντως χοιρώδης πίστις, ὅτι οἱ βασιλεῖς τῆς Γαλλίας ἐλάμβαναν, ὅμοι μὲ τὸ διάδημα, καὶ τὸ θεῖον χάρισμα νὰ ιατρεύωσι τὰ χελώνια μὲ μόνην τὴν ἀφήνην τῆς χειρός. Ὁ κατὰ καιρὸν βασιλεὺς ἐθαυματούργει τὴν ιατρείαν ταύτην κατὰ διαφόρους καιρούς τοῦ ἔτους, ἀλλ' ἔχαιρέτως εἰς τὴν στέψιν του. Τότε συνέτρεχαν ὅχι μόνον ἀπ' ὅλην τὴν Γαλλίαν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν λοιπὴν Εύρωπην, πλῆθος ἀπειρον πασχόντων χελώνια, τὰ ὅποια ὁ βασιλεὺς, ἀφοῦ πρῶτον ἤκουε τὴν ιερὰν λειτουργίαν, καὶ προσήνηχετο ἐμπροσθεν τῆς ἀγίας τραπέζης, γίγγιζε μὲ τὴν δεξιὰν χεῖρα, καὶ τὰ ιάτρευεν. Ἀρχὴν ἔλαβε τὸ θαῦμα περὶ τὴν ἐνδεκάτην ἐκατονταετηρίδα· εἶχε τὸ χάρισμα τοῦτο καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, κατὰ μέν τινας ἀρχήτερα, ὡς δὲ ιστόρησαν ἄλλοι, κατὰ μίμησιν τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας.

Τοιούτου χαρίσματος μόνον ἐν παράδειγμα μᾶς ἐφύλαξεν ἡ παλαιὰ ιστορία, τοῦ Πύρρου, βασιλέως τῆς Ἕπειρου. Διέφερεν δῆμος ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς τῆς Γαλλίας ὁ Πύρρος, πρῶτον ὅτι ιάτρευε σπληνικούς δεύτερον, ὅτι ἔθει πετεινὸν λευκὸν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα ἢ καὶ τὸν Ἀσκληπιόν· τρίτον, ὅτι ἐπατοῦσε τὸν σπληνα τοῦ ἀρρώστου, ἔξηπλωμένου καταγῆς, μὲ τὸν δεξιὸν βασιλικὸν του πόδα· τέταρτον, ὅτι ἐλάμβανε μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν, ὡς μισθὸν τῆς ιατρείας, καὶ τὸν σφαγιασθέντα πετεινόν· καὶ τελευταῖον, ὅτι ἡ θεία αὕτη δύναμις ἐσώζετο εἰς μόνον τὸν μέγαν δάκτυλον τοῦ δεξιοῦ ποδὸς, ἐπειδὴ, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πύρρου, εἰς τὴν καυσιν τοῦ σώματος μόνος οὗτος ὁ δάκτυλος ἔμενεν ἀπαθῆς, ὡς ιστορεῖ ὁ Πλούταρχος.

Μετὰ τὸν Πύρρον δὲν ἐφάνη πλέον βασιλεὺς θαυματουργὸς οὕτε τοὺς Ἐλληνας οὕτε τοὺς Ρωμαίους, ἔως τοῦ Οὐεσπασιανοῦ, αὐτοκράτορος τῆς Ρώμης. Οὗτος εὐρισκόμενος εἰς τὴν Ἀλεξανδρειαν ιάτρευσεν ἐνα τυφλὸν, καὶ ἄλλον παραλυμένον, ἀλείφας τοῦ πρώτου τοὺς ὄφθαλμοὺς μὲ τὸ πτύσμα του, καὶ πατήσας μὲ τοὺς πόδας τὸν παράλυτον. Μετὰ σχεδὸν ἐτη πεντήκοντα εὐφάνη δεύτερος θαυματουργὸς αὐτοκράτωρ Ρωμαίων ὁ Αδριανὸς, ιατρεύσας καὶ οὗτος δύο τυφλούς.

Ἐδῶ γεννᾶται εὐλογος ἀπορία, διὰ τί οἱ Γραικομαῖοι αὐτοκράτορες Χριστιανοί, οἱ ὅποιοι ἐμπήθησαν πολλὰς παραφροσύνας τῶν Ρωμαίων αὐτοκρατόρων, καὶ